

1. בהמשך להחלטת הממשלה 1276 מיום 14 במרץ 2022, שעניינה "היערכות מהירה לקליטת עלייה מאוקראינה, רוסיה ומדינות האזור" ובשל הצורך המתגבר בהיערכות לקליטת עולים חדשים שיגיעו לישראל מאוקראינה, רוסיה ובלארוס (להלן: העולים), בעקבות מצב החירום והלחימה באוקראינה והשלכותיהם על שגרת החיים במדינות אלו, מוצע לפעול להיערכות כוללת לקליטת עלייה המונית במהלך שנת 2022.

2. לצורך עמידה במסגרות הפיסקאליות הקבועות בחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992, לשנת 2022 ואילך, ובהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – **חוק יסודות התקציב**), ולצורך מימון כלל ההוצאות הנדרשות לקליטת העולים, לבצע שינויים בסדר העדיפות הממשלתית, כדלקמן:

א. להפחית את בסיס תקציבי משרדי הממשלה בשיעור של 0.9% בשנת הכספים 2022 ואילך, כמפורט בנספח א'.

ב. בהתאם לכך, יופחת גם בסיס ההרשאה להתחייב של משרדי הממשלה, בהתאמה לשיעורי ההפחתה הכוללים בסעיף (א) לעיל ועל מנת לעמוד בשיעורי ההפחתה בסעיף 1.

ג. ההפחתה האמורה בסעיף (א) תבוצע על אף האמור בהחלטות ממשלה קודמות ותחול גם על תקציבים שהוקצו ליישום החלטות כאמור.

ד. ההפחתה האמורה תבוצע בשיעור זהה מכל אחת מהתקנות כך שסך ההפחתה תגיע לסכום הכולל של ההפחתה כפי שנקבעה ביחס לכל משרד כמפורט בסעיף 1 לעיל. על אף האמור, לא יבוצעו הפחתות בתקנות שעניינן ביצוע חקיקה שבה מוגדרים סכומי התקציב או שיעורי התקציב שיש להקצות לשם יישומה, בתקנות שנועדו למילוי מחויבות חוזית של הממשלה לביצוע הוצאה (לרבות הסכמי שכר והסכמים אחרים, ולמעט התחייבות להוציא הוצאה לפי תעריפים הקבועים בחוק) ובתקנות אשר ההפחתה מהן תוביל לחריגה תקציבית באותה תקנה.

ה. על אף האמור בסעיף (ד), רשאים משרד ממשלתי ואגף התקציבים במשרד האוצר להסכים ביניהם על שיעור הפחתה שונה לכל תקנה ותקנה אשר בתחום סמכותו של אותו משרד, ובלבד שהסך הכולל של סכום ההפחתה המשרדי לא ישתנה.

ו. להטיל על שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר האוצר להורות למוסד לביטוח לאומי, מתוקף סמכותם לפי סעיף 24(א) לחוק יסודות התקציב, להפחית, החל בשנת הכספים 2022 את בסיס התקציב המינהלי של המוסד לביטוח לאומי בהתייחס לשיעור ההפחתה האמור בסעיף 1 לעיל.

ז. להטיל על שרת הכלכלה ושר האוצר להורות לשירות התעסוקה, מתוקף סמכותם לפי סעיף 24(א) לחוק יסודות התקציב, להפחית, החל בשנת הכספים 2022, את בסיס התקציב של שירות התעסוקה בשיעור ההפחתה האמור בסעיף א' לעיל.

ח. להטיל על שר האוצר לפנות ליושב ראש הכנסת ולמבקר המדינה בבקשה לפעול לצמצום הוצאות פעילותם בבסיס התקציב של שנת הכספים 2022, וזאת בהתייחס לשיעור ההפחתה האמור בסעיף 1 לעיל, ולהפחית את תקציב הכנסת

ותקציב משרד מבקר המדינה החל בשנת הכספים 2022 בהתאם להחלטות שיתקבלו על ידיהם כאמור.

ט. התקציב האמור בהחלטה זו מהווה אומדן לעלות קליטה של עד 25,000 עולים ולמימון בית החולים כאמור בסעיף 4 להחלטה זו, ויוקצה על ידי משרד האוצר בהתאם להחלטה זו ולפי מסגרת הפעולה המאזנת כמפורט בסעיף זה. ככל שתבקש הגדלת היקף הוצאות הממשלה בגין פעילות קליטת העלייה מעבר לגובה הפעולה המאזנת כאמור, הרי שבהתאם לסעיף 4א לחוק יסודות התקציב, ולצורך מימון ההוצאות, הנושא יהיה בכפוף להחלטת ממשלה נוספת.

3. להנחות את משרדי הממשלה לפעול לקדם את המאמצים לקליטת העולים בישראל באמצעות קליטה נוחה ומהירה יותר של העולים החדשים והסרת חסמים ביורוקרטיים בתהליכי הקליטה והשיכון של העולים בישראל, תוך מתן מענה בכלל תחומי החיים, ובין היתר באלה:

א. **מתן מענה סוציאלי בטווח המיידי והקצר לעולים** - יישום מתווה קליטת העלייה בהתאם להמלצת צוות מנכ"לים של מנכ"ל ראה"מ, מנכ"ל משרד הקליטה והעלייה, מנכ"ל משרד השיכון ונציג הממונה על התקציבים במשרד האוצר בנוגע למתן מענק הסתגלות לעולים ומועמדי עלייה מאזורי המלחמה שבין רוסיה לאוקראינה כפי שמובאת בפני הממשלה במקביל להחלטה זו, בהחלטת ממשלה שעניינה .

ב. **מתן מענה לקליטת תלמידים במערכת החינוך.**

ג. **תגבור פעילות משרד הקליטה ומערך הקליטה.**

ד. **מתן מענה לקליטה במערכת הבריאות.**

ה. **מתן מענה שיכון ודיור לעולים.**

4. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1277, מיום 14 במרץ 2022, שעניינה "הקמת בית חולים שדה אזרחי באוקראינה לטובת מתן סיוע הומניטרי רפואי" (להלן – **החלטה 1277**), להאריך בחודש ימים, עד ליום 14.05.2022, את פעילות בית החולים והמשך תפקודו במיקומו הנוכחי, ובמתכונת הפעלה הנוכחית, בעלות שלא תעלה על 12.7 מיליון ₪. בהתאם, ולצורך ניהול החשיפה שבסיכונים הכרוכים בפעילות בית החולים, יחול האמור בסעיף 6 להחלטה 1277.

נספח א'

שם הסעיף	שוי ההפחתה (באלש"ח)	סעיף
נשיא המדינה ולשכתו	167	01
משרד ראש הממשלה	17,020	04
משרד האוצר	6,659	05
משרד הפנים	764	06
המשרד לביטחון הפנים	36,070	07
משרד המשפטים	4,277	08
משרד החוץ	5,287	09
מטה לביטחון לאומי	110	10

174	גמלאות ופיצויים	12
1,417	הוצאות שונות	13
50,000	ביטחון	15
5,225	הוצאות חירום אזרחיות	16
258	תאום הפעולות בשטחים	17
11,929	הרשויות המקומיות	18
8,975	מדע, תרבות וספורט	19
33,097	משרד החינוך	20
27,174	ההשכלה הגבוהה	21
2,975	המשרד לשירותי דת	22
23,802	משרד הרווחה	23
16,363	משרד הבריאות	24
684	הרשות לניצולי השואה	25
2,076	המשרד להגנת הסביבה	26
795	משרד הבינוי והשיכון	29
8,446	משרד העלייה והקליטה	30
31,026	הוצאות ביטחוניות שונות	31
10,058	משרד החקלאות	33
3,832	משרד האנרגיה	34
20,620	תעסוקה	36
1,261	משרד התיירות	37
17,485	כלכלה ותעשייה	38
250	משרד התקשורת	39
2,001	משרד התחבורה	40
354	רשות ממשלתית למים וביוב	41
5,667	מענקי בינוי ושיכון	42
384	המרכז למיפוי ישראל	43
1,307	דיוור ממשלתי	51
3,217	המשטרה ובתי הסוהר	52
17,111	רשויות פיקוח	54
17,003	חינוך	60
5,023	בריאות	67
3,681	רשות האוכלוסין	68
13,167	שיכון	70
4,359	מפעלי מים	73
1,504	תעשייה	76
2,260	תיירות	78
61,011	תחבורה	79
13,678	הוצאות פיתוח אחרות	83

לאור חשיבותה של החלטה זו, על אף שהחלטת ממשלה מספר 279 לא חלה על סעיף תקציב 15, במסגרת החלטה זו יופחת מסעיף 15 סך של 50 מיליון ש"ח.

דברי הסבר

רקע כללי

בשבועות האחרונות התגברה העלייה לישראל מאוקראינה, רוסיה ובלארוס, כתוצאה מהלחימה המתנהלת באזור זה. עד ליום 06.04.2022 נחתו בישראל כ- 10,900 בעלי אשרות או זכאי עלייה. במסגרת פעילות משרד הקליטה, ניתן מענה רחב לכלל העולים, לרבות אספקה של אפשרויות שיכון לטווח המידי לעולים ללא משפחה או קרובים בישראל. כמו כן, בהובלת משרד הקליטה, הועמדו לעולים מנגנוני סיוע ותמיכה בכלל תחומי החיים לרבות בריאות, חינוך ורווחה.

במסגרת היערכות הממשלה להמשך קליטת העלייה ולמתן מענה לאוכלוסייה שהגיע עד כה

לישראל, מוצע להקצאות משאבים לפעילויות ממשלתיות שונות, ובעיקרן קליטה, שיכון ודיור, בריאות וחינוך במטרה לאפשר את הקליטה המהירה והמיטבית ביותר שניתן של העולים בקהילה בישראל. לצורך כך, מוצע להפחית 0.9% מתקציבי משרדי הממשלה, כמפורט בנספח א', לצורך ביצוע פעולה מאזנת לפעולות קליטת העלייה.

פירוט עיקרי ההחלטה, בחלוקה לסעיפים:

סעיף 2

בהתאם לחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992 (להלן - **חוק המסגרות**), קיימות שתי מגבלות פיסקאליות שנתיות על תקציב המדינה. המגבלה הראשונה קובעת את הגירעון המרבי אותו ניתן לקבוע בעת אישור תקציב המדינה במונחים של אחוזי תוצר. המגבלה השנייה קובעת את שיעור הגידול המרבי הריאלי בהוצאה הממשלתית ביחס להיקף ההוצאה הממשלתית בתקציב השנה הקודמת.

על מנת לאפשר לממשלה לבצע צעדים שיאפשרו לה להתכנס למגבלות הקבועות בחוק המסגרות בשנים הסמוכות לאחר שנת התקציב, נקבע בסעיף 40א(א) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן - **חוק יסודות התקציב**), כי על הממשלה להכין תכנית תקציב תלת-שנתית, על פי הצעת שר האוצר, שתונח על שולחן הכנסת יחד עם הצעת חוק התקציב.

תכנית זו היא התכנית המחייבת לעניין המגבלות שחלות על הממשלה בקבלת החלטות חדשות שבביצוען כרוכה חריגה ממגבלת ההוצאה הצפויה או מגבלת הגירעון באחת מהשנים הכלולות בתכנית התקציב התלת-שנתית, לרבות בהגשת הצעת חוק ממשלתית ובתמיכה בקריאה ראשונה, שנייה ושלישית בהצעה כאמור וכן בתמיכה בקריאות כאמור בהצעות חוק פרטיות.

בהתאם להוראות סעיף 40א לחוק יסודות התקציב הממשלה תהיה רשאית לקבל החלטה חדשה שבביצועה כרוכה חריגה ממגבלת ההוצאה או הפחתת הכנסות, אם נקטה בפעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף 40 לחוק יסודות התקציב.

בהתאם לכך מוצע לנקוט בפעולה מאזנת לצורך מימון הגדלת ההוצאות הכרוכות בהצעת ההחלטה באמצעות הפחתת רוחבית של 0.9 אחוז מתקציבי משרדי הממשלה, וזאת בנוסף להפחתות קודמות שנעשו, כמפורט בהצעת ההחלטה. כמו כן, מוצע להטיל על שר ההרווחה והשירותים החברתיים ושר האוצר להורות לביטוח הלאומי על הפחתת בתקציבו באותו ולהטיל על שרת הכלכלה ושר האוצר להורות לרשות התעסוקה על הפחתת בתקציבה בשיעור כאמור.

בנוסף, מוצעת הפחתת רוחבית של 0.9 אחוז בתקציבי משרדים הממשלה לשנת 2022 לטובת מימון העלויות הכרוכות בהצעת ההחלטה בשנת 2022.

עוד מוצע להטיל על שר האוצר לפנות ליושב ראש הכנסת ולמבקר המדינה בבקשה לפעול לצמצום הוצאות פעילותם החל משנת 2022 באותו שיעור.

סיוע סוציאלי – סעיף 1(א)

מצב החירום שנוצר בעקבות אירועי המלחמה באוקראינה, הביא לכך שהעולים מאוקראינה, רוסיה ובלארוס לרוב מגיעים לישראל בחופזה ועם משאבים מועטים. לפיכך, הוחלט על יצירת מתווה סיוע סוציאלי לעולים החדשים שיינתן ע"י משרד הקליטה, על מנת לאפשר להם השתלבות מהירה ככל האפשר ואפקטיבית בקהילה. הסיוע יינתן באופן מיידי לכלל העולים שהגיעו לארץ עקב המלחמה באוקראינה. מתווה הסיוע, אשר יובא בהחלטת ממשלה במקביל להחלטה זו, צפוי להביא להגדלה משמעותית של ההכנסה הפנויה שבידי העולים החדשים, ולאפשר השתלבות מהירה ויעילה של העולים בקרב החברה הישראלית.

חינוך – סעיף 1(ב)

המישור המרכזי לקליטת התלמידים העולים והפליטים הוא שילובם במערכת החינוך על ידי

שילובם בכיתות לימוד קיימות ופתיחת כיתות חדשות, מענה לתלמידים עם צרכים מיוחדים, מתן מענים מיוחדים לבתי הספר עתירי עולים ותמריצים לקליטת מורים עולים.

אגף קליטת תלמידים במשרד החינוך עולים במספר מישורים להקל על התלמידים העולים בהשתלבותם בחברה על ידי הנחלת השפה העברית במסגרת האולפנים, מתן מענים סוציאליים רגשיים, לרבות פעילויות וסדנאות לשילוב בקהילה ופעולות עם ההורים. בנוסף, כחלק מתהליך הקליטה ובמטרה להפחית מצוקות רגשיות, תאורגן על ידי משרד החינוך מעטפת של הפעולות הפגתיות וטיוולים עבור העולים.

קליטה – סעיף 3(ג)

בשל מצבם המיוחד של העולים ממדינות אלה, הוחלט לאפשר לכל משפחה להשתכן בבתי מלון ברחבי הארץ על חשבון המדינה לתקופת התאקלמות בטווח המידי. כמו כן, יש לתגבר את פעילות משרד הקליטה לצורך קליטה משמעותית של עולים חדשים בקהילה, על מנת לשלבם באופן המיטיבי בקהילה הישראלית.

בריאות – סעיף 3(ד)

על מנת להבטיח את אספקת השירותים הרציפה לכלל האוכלוסייה, מדי שנה מקודם תקצוב סל השירותים בשיעור הגידול הדמוגרפי, כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. קליטת העלייה צפויה להגדיל את המדדים הדמוגרפיים בכ- 0.2%-0.3% ובכך להגדיל את סך עלויות סל השירותים הרפואיים מעבר לגידול הדמוגרפי הקבוע.

סעיף 4

כמו כן, לאור המשך מצב הלחימה באוקראינה, וכחלק מהסיוע ההומניטרי שמציעה מדינת ישראל, מוצע להמשיך את פעילות בית חולים השדה באוקראינה אשר על הקמתו הוחלט בהחלטת ממשלה 1277, לתקופה נוספת של עד חודש ימים. יצויין כי בשל הסיכונים הכרוכים בפעילות בית החולים הוקצה בהחלטה האמורה הסכום של 44 מיליון ₪ בהרשאה להתחייב.

תקציב

כמפורט בהחלטה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

כאן יצוין אם ההצעה נוגעת לתחום סמכותו של שר אחר. אם כן – יש לציין מהי עמדתו של השר האחר.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה 1276 מיום 14 במרץ 2022 שעניינה "היערכות מהירה לקליטת עלייה מאוקראינה, רוסיה ומדינות האזור"

החלטת ממשלה 1277 מיום 14 במרץ 2022 שעניינה "הקמת בית חולים שדה אזרחי באוקראינה לטובת מתן סיוע הומניטרי רפואי"

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה, מצורפת להצעה להחלטה.

סיווגים*

סיווג ראשי:

סיווג משני:

תחום פעולה עיקרי:

הצעת ההחלטה מוגשת על ידי שר האוצר